

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 160:2017 „IŠPLĖSTINĖS PRAKTIKOS
SLAUGYTOJAS“ PATVIRTINIMO**

2017 m. liepos 7 d. Nr. V-852
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 punktu:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 160:2017 „Išplėstinės praktikos slaugytojas“ (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro
2017 m. d.
įsakymu Nr.

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 160:2017 IŠPLĖSTINĖS PRAKTIKOS SLAUGYTOJAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 160:2017 „Išplėstinės praktikos slaugytojas“ (toliau – medicinos norma) privaloma visiems išplėstinės praktikos slaugytojams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms ir tobulinančioms šiuos specialistus bei kontroliuojančioms jų veiklą.

2. Medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą.

3. Išplėstinės praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija įgyjama vadovaujantis Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostatomis.

4. Užsienyje įgyta išplėstinės praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nustatyta tvarka.

5. Išplėstinės praktikos slaugytojas verčiasi išplėstine slaugos praktika sveikatos priežiūros įstaigose, turinčiose įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją, suteikiančią teisę teikti slaugos paslaugas ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais sveikatos priežiūros specialistais turi teikti ir išplėstinės praktikos slaugytojas.

6. Teisę verstis išplėstine slaugos praktika turi asmuo, įgijęs išplėstinės praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją ir turintis bendrosios slaugos praktikos licenciją, kurioje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. V-1088 „Dėl Slaugos praktikos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka yra įrašas apie įgytą išplėstinės praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją.

7. Išplėstinės praktikos slaugytojas verčiasi praktika savarankiškai, taip pat versdamasis praktika bendradarbiauja su kitais sveikatos priežiūros ir (ar) kitais specialistais.

8. Išplėstinės praktikos slaugytojas vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros specialisto praktika, asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, šia Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

9. Išplėstinės praktikos slaugytojas turi teisę:

9.1. verstis išplėstine slaugos praktika šios medicinos normos ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

9.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. 112 „Dėl receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos

priemonės (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka pagal medicinos normos IV skyriuje nustatytą kompetenciją;

9.3. išduoti asmens sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

9.4. atlikti asmens sveikatos būklės tikrinimą, ligų profilaktiką Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

9.5. dalyvauti slaugytojų profesinio rengimo, tobulinimo, slaugos paslaugų kokybės gerinimo ir vertinimo procese, dalyvauti slaugos moksliniuose tyrimuose;

9.6. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.7. atsisakyti teikti slaugos paslaugas, jeigu darbo sąlygos kelia realų pavojų paciento, išplėstinės praktikos slaugytojo sveikatai ar gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

9.8. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

9.9. gauti darbui būtiną informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei fizinių ir juridinių asmenų;

9.10. turi ir kitų teisių, nustatytų kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą.

III SKYRIUS PAREIGOS

10. Išplėstinės praktikos slaugytojas turi pareigą:

10.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymo Nr. V-208 „Dėl Būtiniosios medicinos pagalbos ir Būtiniosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo tvarkos bei masto patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

10.2. pagal savo kompetenciją, nustatytą medicinos normoje, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

10.3. bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

10.4. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

10.5. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

10.6. pagal kompetenciją vykdyti privalomąsias sveikatos programas;

10.7. laikytis asmens sveikatos priežiūros specialisto profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;

10.8. laikytis licencijuojamos slaugos praktikos veiklos sąlygų;

10.9. tvarkyti medicinos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.10. paaiškinti slaugos praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

10.11. taikyti Lietuvos Respublikoje tik slaugos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo ir slaugos metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytus atvejus;

10.12. naudoti Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme nustatytus reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-383 „Dėl Medicinos prietaisų instaliavimo, naudojimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir medicinos priemonių (prietaisų) gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

10.13. versdamasis slaugos praktika laikytis Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir

akušerijos praktikos įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatytų reikalavimų;

10.14. tobulinti profesinę kvalifikaciją sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka ir kas 5 metus sveikatos apsaugos ministro patvirtintose Slaugos praktikos licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka pranešti Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos apie profesinės kvalifikacijos tobulinimą ir slaugos praktiką;

10.15. teikti informaciją apie paciento sveikatą Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nustatyta tvarka;

10.16. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pranešti teisėsaugos ir kitoms valstybės institucijoms apie sužalotus ar smurtą patyrusius asmenis, kuriems dėl nusikalstamos veikos galėjo būti padaryta žala;

10.17. nepriimti kyšių ir elgtis taip, kad savo veiksmais neprovokuotų paciento, jo artimųjų, giminaičių ar kitų paciento atstovų duoti kyši;

10.18. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

11. Išplėstinės praktikos slaugytojo profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, įgyti Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka bei nuolat tobulinant profesinę kvalifikaciją, atsižvelgiant į nuolatinę mokslo, technikos ir praktikos pažangą.

12. Išplėstinės praktikos slaugytojas turi turėti Lietuvos medicinos normoje MN 28:2011 „Bendrosios praktikos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. V-591 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 28:2011 „Bendrosios praktikos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“, nurodytas kompetencijas ir:

12.1. turi žinoti:

12.1.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

12.1.2. medicinos statistikos pagrindus;

12.1.3. sveikatos draudimo pagrindus;

12.1.4. sveikatos teisės pagrindus;

12.1.5. kaip naudotis informacinėmis, ryšio technologijomis, informacinėmis duomenų bazėmis;

12.1.6. sveikatos apsaugos ir socialinės medicinos organizavimo pagrindus;

12.1.7. teisės aktus, reglamentuojančius asmens sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo ir teikimo principus;

12.2. turi išmanyti:

12.2.1. išplėstinės slaugos praktikos vadybos principus;

12.2.2. slaugos praktikos mokytojo (mentorius) ir lyderystės vaidmenį sveikatos priežiūros sistemoje;

12.2.3. žmogaus psichologijos ypatumus, sveiko ir sergančio žmogaus bei jo artimųjų psichologiją;

12.2.4. slaugos mokslo pagrindus, geruosius Europos Sąjungos slaugos praktikos pavyzdžius bei tarptautinius ir (ar) Europos sveikatos priežiūros specialistų organizacijų parengtus sveikatos priežiūros specialistų veiklos standartus;

12.3. turi gebėti:

12.3.1. rengti medicinos dokumentų, susijusių su pacientų slauga ir priežiūra, projektus;

12.3.2. dalyvauti įgyvendinant slaugytojų profesinės kvalifikacijos tobulinimui skirtas mokymo programas;

12.3.3. vertinti, identifikuoti ir kritiškai analizuoti informaciją apie visuomenės sveikatos

pokyčius;

12.3.4. savarankiškai suformuluoti slaugos diagnozę, sudaryti slaugos planą bei jį įgyvendinti;

12.3.5. analizuoti sveikatos statistikos duomenis, gautus rezultatus panaudoti slaugos kokybei gerinti;

12.3.6. užtikrinti teikiamų slaugos paslaugų saugumą pacientams;

12.3.7. rinkti duomenis apie paciento slaugos procesą, juos analizuoti ir įvertinti, pagal poreikį keisti slaugos planą, kontroliuoti naujo slaugos plano vykdymą ir jo poveikį pacientų sveikatai;

12.3.8. atlikti vadovaujamą vaidmenį įgyvendinant išplėstinės slaugos praktikos principus, diegiant mokslo įrodymais grįstus sprendimus ir inovacijas siekiant saugios ir kokybiškos išplėstinės slaugos praktikos, įgyvendinti naujus mokslo įrodymais paremtus slaugos metodus;

12.3.9. diegti mokslo įrodymais pagrįstas inovacijas, gerinant sveikatos priežiūros paslaugas asmens, jo šeimos, organizacijos ir sistemos lygmeniu;

12.3.10. konsultuoti pacientą ir rinkti anamnezę.

13. Anestezijos ir intensyviosios terapijos specializacijos išplėstinės praktikos slaugytojas vadovaujasi Lietuvos medicinos norma MN 28:2011 „Bendrosios praktikos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. V-591 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 28:2011 „Bendrosios praktikos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“, ir Lietuvos medicinos norma MN 60:2011 „Anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. V-644 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 60:2011 „Anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“.

14. Be šios medicinos normos 12 punkte nurodytos kompetencijos, anestezijos ir intensyviosios terapijos specializacijos išplėstinės praktikos slaugytojas turi žinoti:

14.1. visų amžiaus grupių bei visų profilių pacientų reanimacijos bei intensyviosios terapijos principus;

14.2. vaistinių preparatų, naudojamų anestezijai gaivinant, intensyviai gydant pacientus, klinikinę farmakologiją, jų tarpusavio sąveiką;

14.3. paciento būklės vertinimo principus pagal Amerikos anesteziologų draugijos (toliau – ASA) fizinės būklės klasifikaciją;

14.4. termoreguliacijos principus: hipotermiją, piktybinę hipertermiją, jų sprendimo būdus.

15. Be šios medicinos normos 12 punkte nurodytos kompetencijos, anestezijos ir intensyviosios terapijos specializacijos išplėstinės praktikos slaugytojas turi išmanyti:

15.1. anestezijos ir jos metu atliktų procedūrų galimas komplikacijas, jų profilaktikos bei gydymo principus;

15.2. centrinės venos, arterijos punkcijos ir kateterizacijos principus;

15.3. invazinius hemodinamikos monitoravimo metodus.

16. Be šios medicinos normos 12 punkte nurodytos kompetencijos, anestezijos ir intensyviosios terapijos specializacijos išplėstinės praktikos slaugytojas turi gebėti:

16.1. įvertinti paciento būklę pagal ASA fizinės būklės klasifikaciją;

16.2. įvertinti paciento sąmonės būklę pagal Glazgo komų skalę;

16.3. palpuodamas nustatyti galūnių pagrindinių arterijų pulsaciją pagal principą „yra“ arba „nėra“;

16.4. įvertinti galūnių ūmią ir lėtinę išemiją pagal Fonteno klasifikaciją;

16.5. atlikti standartizuotą vaistinių preparatų ir švirkštų žymėjimą anesteziologijoje ir (ar) intensyviojoje terapijoje;

16.6. naudoti specialiąsias priemones, reikalingas organams ar audiniams iš mirusio paciento paimti transplantacijai;

16.7. pagal gydytojo anesteziologo reanimatologo iš anksto sudarytą individualų planinės

operacijos anestezijos planą, tiesiogiai konsultuojant ir prižiūrint gydytojui anesteziologui reanimatologui, atlikti:

- 16.7.1. raumenų anesteziją;
- 16.7.2. rektalinę anesteziją;
- 16.7.3. veninę anesteziją;
- 16.7.4. kaukinę (įskaitant laringinę kaukę) anesteziją;
- 16.7.5. intubacinę endotrachėjinę anesteziją;
- 16.7.6. paviršinę gleivinės anesteziją;
- 16.7.7. veiksmus, užtikrinančius kvėpavimo takų praeinamumą ir kvėpavimą (spontaninį arba dirbtinį):

16.7.7.1. endotrachėjinę intubaciją, ekstubaciją;

16.7.7.2. konikotomiją;

16.7.7.3. dirbtinę plaučių ventilaciją rankiniais ir automatiniais medicinos prietaisais;

16.7.7.4. parinkti ir taikyti dirbtinės plaučių ventilacijos režimus, atsižvelgdamas į klinikinę situaciją;

16.7.7.5. neinvazinę dirbtinę plaučių ventilaciją, atsižvelgdamas į klinikinę situaciją;

16.7.8. intrakranijinio spaudimo matavimą;

16.7.9. elektroencefalografiją;

16.7.10. anestezijos gylį stebėseną;

16.7.11. neuroraumeninės jungties stebėseną;

16.7.12. periferinių kraujagyslių prieigos paiešką ir šlapimo pūslės prisipildymo vertinimą naudojant instrumentinius metodus;

16.7.13. skausmo lygio nustatymą, mokėti jį valdyti parinkdamas individualias vaistinių preparatų dozes;

16.7.14. skysčių balanso stebėjimą, intraveninės infuzoterapijos greičio kontrolę, įvertinamas perspiraciją ir atsižvelgdamas į hemodinamikos rodiklius;

16.7.15. parenterinės ir (arba) enterinės mitybos ir skysčių poreikio skaičiavimus.

17. Pirminės sveikatos priežiūros specializacijos išplėstinės praktikos slaugytojas vadovaujasi Lietuvos medicinos norma MN 28:2011 „Bendrosios praktikos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. V-591 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 28:2011 „Bendrosios praktikos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“, ir Lietuvos medicinos norma MN 57:2011 „Bendruomenės slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. V-650 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 57:2011 „Bendruomenės slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“.

18. Be šios medicinos normos 12 punkte nurodytos kompetencijos, pirminės sveikatos priežiūros specializacijos išplėstinės praktikos slaugytojas turi žinoti:

- 18.1. šeimos medicinos plėtros koncepciją;
- 18.2. pirminės asmens sveikatos priežiūros organizavimo principus.

19. Be šios medicinos normos 12 punkte nurodytos kompetencijos, pirminės sveikatos priežiūros specializacijos išplėstinės praktikos slaugytojas turi išmanyti:

19.1. dažniausiai pasitaikančių visų amžiaus grupių pacientų ligų pagrindinius simptomus, komplikacijas, šių ligų profilaktikos priemones;

19.2. ligų epidemiologinę priežiūrą ir valdymą:

- 19.2.1. privalomąją epidemiologinės priežiūros ir valdymo dokumentaciją;
- 19.2.2. privalomą sergančiųjų infekcinėmis ligomis apskaitą;
- 19.2.3. sergančiųjų bei turėjusių kontaktą su jais stebėjimą;
- 19.2.4. vaikų ir suaugusiųjų imunoprofilaktikos indikacijas ir kontraindikacijas;

19.3. vaistinių preparatų, kuriuos gali skirti pagal kompetenciją, farmakokinetiką ir farmakodinamiką bei vartojimo ypatumus;

19.4. vaistų tarpusavio sąveikos ir suderinamumo principus;

19.5. dažniausiai pasitaikančių suaugusiųjų simptomų ir sindromų komplikacijas ir gebėti jiems esant organizuoti nuodugnesnį paciento ištyrimą, slaugos proceso valdymą, taikyti profilaktines priemones, simptominių gydymą, įskaitant gydymą vaistiniais preparatais, įvertinti gydymo kontraindikacijas ir šalutinį poveikį pagal savo kompetenciją, siūsti pas šeimos gydytoją būklei negerėjant ar komplikuojantis ir esant šiems simptomams:

- 19.5.1. pykinimui ir vėmimui;
- 19.5.2. viduriavimui;
- 19.5.3. visiškam arba daliniam šlapimo nelaikymui;
- 19.5.4. visiškam arba daliniam išmatų nelaikymui;
- 19.5.5. juosmens srities skausmams;
- 19.5.6. krūtinės skausmams;
- 19.5.7. galvos skausmams;
- 19.5.8. sąnarių skausmams;
- 19.5.9. galvos svaigimui;
- 19.5.10. kosuliui;
- 19.5.11. dusuliui;
- 19.5.12. žagsėjimui;
- 19.5.13. griuvimams;

19.6. dažniausiai pasitaikančius suaugusiųjų psichikos ir elgesio sutrikimus, jų profilaktines priemones, slaugos proceso valdymą, gydymo, įskaitant gydymą vaistiniais preparatais, skyrimo indikacijas, kontraindikacijas ir šalutinį poveikį pagal savo kompetenciją, būklei negerėjant siūsti pas šeimos gydytoją ar pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančią gydytoją psichiatrą, esant:

- 19.6.1. demencijai;
- 19.6.2. nuotaikos (afekciniams) sutrikimams;
- 19.6.3. miego sutrikimams;
- 19.6.4. psichikos ir elgesio sutrikimams vartojant alkoholį, tabaką ir psichoaktyvias medžiagas;
- 19.6.5. valgymo sutrikimams;
- 19.6.6. ūmiam psichikos ir elgesio sutrikimui ar tyčiniam susižalojimui ar savižudiškam elgesiui (šiuo atveju nedelsiant organizuoti pacientui gydytojo psichiatro konsultaciją);
- 19.7. daugiau nei viena lėtine liga sergančiam pacientui teikiamų slaugos paslaugų organizavimą ir valdymą.

20. Be šios medicinos normos 12 punkte nurodytos kompetencijos, pirminės sveikatos priežiūros specializacijos išplėstinės praktikos slaugytojas turi gebėti:

20.1. tęsti gydymą kompensuojamaisiais vaistiniais preparatais vadovaudamasis rašytiniais šeimos gydytojo ar gydytojo specialisto paskyrimais, nustatęs paciento būklės pasikeitimus ar gydymo koregavimo poreikį – siūsti pacientą pas šeimos gydytoją konsultuotis, esant:

- 20.1.1. lėtinei obstrukcinei plaučių ligai;
- 20.1.2. astmai;
- 20.1.3. cukriniam diabetui;
- 20.1.4. arterinei hipertenzijai;
- 20.1.5. glaukomi;
- 20.1.6. skydliaukės sutrikimui;
- 20.1.7. priešinės liaukos hipertrofijai;
- 20.1.8. Alzheimerio ligai;
- 20.1.9. lėtiniam prieširdžių virpėjimui;
- 20.2. įvertinti paciento sveikatos būklę ir paciento sveikatos, socialinius poreikius;
- 20.3. savarankiškai konsultuoti pacientą:
  - 20.3.1. išsiaiškinti ir apibūdinti priežastį, dėl kurios atvyko pacientas;
  - 20.3.2. paaiškinti pacientui, kaip suprato jo atvykimo priežastį;
  - 20.3.3. rinkti anamnezę;

- 20.3.4. skatinti pacientą bendradarbiauti konsultacijos metu;
- 20.3.5. sudaryti slaugos ir tyrimų planą kartu su pacientu;
- 20.3.6. mokyti pacientus ligų profilaktikos įgūdžių;
- 20.3.7. pacientui suprantama kalba suteikti informaciją apie sveiką gyvenseną (sveikos mitybos principus, fizinį aktyvumą, streso valdymą);
- 20.4. atlikti bendrą paciento sveikatos būklės įvertinimą;
- 20.5. savarankiškai vykdyti neinfekcinių ligų profilaktiką ir kontrolę skirtingoms pacientų grupėms;
- 20.6. tinkamai ir efektyviai organizuoti profilaktinius sveikatos patikrinimus;
- 20.7. tinkamai tvarkyti dokumentaciją, elektronines duomenų bases;
- 20.8. atsižvelgdamas į dirbančių pacientų darbo pobūdį teikti rekomendacijas sveikatos išsaugojimo klausimais;
- 20.9. įvertinti pagrindinius rizikos veiksnius paciento sveikatai ir konsultuoti dėl šių veiksnių pašalinimo arba jų poveikio sumažinimo;
- 20.10. inicijuoti profilaktinius darbuotojų, dirbančių galimos profesinės rizikos sąlygomis, sveikatos patikrinimus teisės aktų nustatyta tvarka;
- 20.11. savarankiškai parengti vaikus ir (ar) paauglius profilaktiniams sveikatos patikrinimams pagal savo kompetenciją, vadovaudamasis įstaigos vadovo patvirtintais profilaktinių sveikatos tikrinimų protokolais;
- 20.12. pagal indikacijas savarankiškai paskirti laboratorinius išmatų, bendrą šlapimo, kraujo tyrimus pagal savo kompetenciją, vadovaudamasis įstaigos vadovo patvirtintais laboratorinių tyrimų atlikimo protokolais;
- 20.13. atskirti elektrokardiogramos normą nuo patologijos; nustčius nukrypimus nuo normos organizuoti gydytojo konsultaciją;
- 20.14. atskirti laboratorinių tyrimų normą nuo patologijos;
- 20.15. paskirti pacientui kraujo tyrimus, reikalingus kasmetiniams profilaktiniams patikrinimams, atrankinėms prevencinėms programoms atlikti;
- 20.16. vykdyti nacionalines prevencines ir ankstyvosios diagnostikos sveikatos patikrinimo programas pagal savo kompetenciją;
- 20.17. atlikti ilgalaikę lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis sergančių suaugusių pacientų stebėseną, vykdyti pacientų mokymus ir vertinti jų efektyvumą, nustčius paciento būklės pasikeitimus ar gydymo koregavimo poreikį, siųsti pacientą šeimos gydytojui konsultuoti, esant:
  - 20.17.1. kvėpavimo sistemos ligoms: bronchinei astmai, lėtinei obstrukcinei plaučių ligai;
  - 20.17.2. širdies ir kraujagyslių ligoms: metaboliniam sindromui, arterinei hipertenzijai, lėtiniam širdies nepakankamumui, lipidų apykaitos sutrikimams, stabiliai krūtinės angina, lėtiniam širdies ritmo sutrikimui;
  - 20.17.3. endokrininėms ligoms: antro tipo cukriniam diabetui, nutukimui, osteoporozei, skydliaukės hiperfunkcijai ir hipofunkcijai;
  - 20.17.4. glaukomai;
  - 20.17.5. gerybinei prostatos hiperplazijai;
  - 20.17.6. Alzheimerio ligai.
- 21. Skubiosios medicinos pagalbos specializacijos išplėstinės praktikos slaugytojas vadovaujasi Lietuvos medicinos norma MN 28:2011 „Bendrosios praktikos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. V-591 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 28:2011 „Bendrosios praktikos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“, ir Lietuvos medicinos norma MN 142:2007 „Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-710 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 142:2007 „Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“.
- 22. Be šios medicinos normos 12 punkte nurodytos kompetencijos, skubiosios medicinos

pagalbos specializacijos išplėstinės praktikos slaugytojas turi žinoti:

22.1. teisės aktus, reglamentuojančius būtinios ir skubiosios medicinos pagalbos paslaugų teikimą;

22.2. ūmių būklių, reikalaujančių būtinios pagalbos, simptomatiką ir simptomų bei sindromų diagnostiką;

22.3. skubios medicinos pagalbos principus (visų amžiaus grupių pacientams);

22.4. vaistinių preparatų, naudojamų teikiant skubiąją medicinos pagalbą pacientams, farmakokinetiką;

22.5. žmogaus anatomiją, fiziologiją, patofiziologiją, ūmių būklių, reikalaujančių būtinios medicinos pagalbos, simptomatiką.

23. Be šios medicinos normos 12 punkte nurodytos kompetencijos, skubiosios medicinos pagalbos specializacijos išplėstinės praktikos slaugytojas turi išmanyti:

23.1. analgezijos ir sedacijos principus: skausmo plitimą (anatomiją, fiziologiją), skausmo vertinimą, raminamųjų ir skausmą malšinančių vaistų farmakokinetiką; visų amžiaus grupių pacientų skausmo psichologinius ir socialinius aspektus;

23.2. šių gamtinių jėgų poveikį žmogaus sveikatai:

23.2.1. elektros (elektros ir žaibo);

23.2.2. floros ir faunos (įkandimų ir įgėlimų);

23.2.3. didelio aukščio;

23.2.4. branduolinės, biologinės, cheminės ir radiologinės taršos;

23.2.5. temperatūros (šilumos ir šalčio sukeltas ūmines būkles);

23.2.6. vandens (skendimo, disbarizmo ir nardymo sukeltų ligų);

23.3. ikistacionarinės pagalbos principus:

23.3.1. pagalbos teikimo vietos saugos;

23.3.2. pasirengimo teikti skubiąją medicinos pagalbą ekstremaliųjų situacijų ir didelių nelaimių atvejais planavimo;

23.3.3. specialiųjų poreikių turinčių pacientų priežiūros ypatybes priėmimo-skubiosios pagalbos skyriuje;

23.3.4. toksikologijos ir apsinuodijusių pacientų priežiūros ypatumus.

24. Be šios medicinos normos 12 punkte nurodytos kompetencijos, skubiosios medicinos pagalbos specializacijos išplėstinės praktikos slaugytojas turi gebėti:

24.1. apžiūrėjęs pacientą nustatyti reikiamos skubiosios medicinos pagalbos mastą ir priskirti pacientą vienai iš skubiosios medicinos pagalbos kategorijų bei pradėti teikti būtinąją medicinos pagalbą, kol pagalbą pradės teikti gydytojas:

24.1.1. 1 kategorijos pacientams – ne ilgiau kaip per pirmąsias 30 minučių;

24.1.2. 2 kategorijos pacientams – ne ilgiau kaip per pirmąsias 60 minučių;

24.1.3. 3 kategorijos pacientams – ne ilgiau kaip per pirmąsias 120 minučių;

24.1.4. 4 kategorijos pacientams – ne ilgiau kaip per pirmąsias 180 minučių ir (arba) ją užbaigti be gydytojo;

24.2. pagal savo kompetenciją teikti būtinąją medicinos pagalbą atitinkamai kategorijai priskirtiems pacientams per Medicinos normos 24.1 papunktyje nurodytą laiką esant šiems simptomams, sindromams, sužalojimams ir susirgimams:

24.2.1. dusuliui (kvėpavimo takų obstrukcijai, bronchų alveolių obstrukcijai, apsinuodijimui anglies monoksidu, apsinuodijimui cianidu, krūtinės trauma, plaučių sumušimui, trauminiam pneumotoraksui);

24.2.2. galvos skausmui (migrenai, klasteriniam galvos skausmui, įtampos galvos skausmui, atsiradusiam piktnaudžiaujant alkoholiu ir analgetikais, galvos traumoms);

24.2.3. karščiavimui ir endogeniniam kūno temperatūros padidėjimui (sepsiui ir sepsiniam šokui, peršalimo ligoms, faringitui, tonzilitui, otitui ir abscesams);

24.2.4. traumos sukeltam kraujavimui:

24.2.4.1. iš ausies;

24.2.4.2. iš nosies;

- 24.2.4.3. iš virškinamojo trakto šviežiu krauju (esant mėlenai) (ūminis gastritas, skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opa);
- 24.2.4.4. iš tiesiosios žarnos (hemorojus, navikai);
- 24.2.5. skausmui dėl:
  - 24.2.5.1. trauminių kūno pažeidimų;
  - 24.2.5.2. krūtinės skausmą (ūminius koronarinius sindromus);
  - 24.2.5.3. nugaros skausmą (šlapimo takų akmenligę, traumas);
- 24.2.6. odos pažeidimams (egzema, psoriazei, dilgėlinei, odos abscesui);
- 24.2.7. elgesio pakitimams ir sujaudinimui (ūminei psichozei, deliryui, hipertenzijai, hipoglikemijai, hiperglikemijai, elektrolitų pusiausvyros sutrikimui, hipertermijai, hipoksemijai, piktnaudžiavimui alkoholiu ir psichoaktyviosiomis medžiagomis, apsinuodijimams);
- 24.2.8. sąmonės sutrikimams (hipoglikemijai / hiperglikemijai, apsinuodijimui alkoholiu, anglies monoksidu, apsinuodijimui vaistiniais preparatais ir kitomis medžiagomis);
- 24.2.9. šlapinimosi sutrikimams (dizurijai, oligurijai / anurijai, poliurijai, ūminiam šlapimo susilaikymui);
- 24.2.10. šokui (anafilaksiniam, hipovoleminiam);
- 24.2.11. traukuliams (epilepsinei būklei);
- 24.2.12. nėštumo patologijai, gimdymui;
- 24.2.13. vėmimui / viduriavimui (maisto toksikoinfekcijai, toksinams, su psichoaktyviosiomis medžiagomis susijusioms infekcijoms, apsinuodijimams (įskaitant apsinuodijimą grybais, organiniais fosforo junginiais, žiurkių nuodais), enteritui dėl radiacijos ar chemoterapijos);
- 24.3. savarankiškai atlikti:
  - 24.3.1. analgezijos ir sedacijos procedūras:
    - 24.3.1.1. sedacijos lygio ir skausmo pagal skausmo skalę vertinimą;
    - 24.3.1.2. gyvybinių ženklų ir galimų šalutinių poveikių monitoravimą nuskausminimo metu;
    - 24.3.1.3. procedūrinę sedaciją ir analgeziją, įskaitant sąmoningą sedaciją;
    - 24.3.1.4. burnaryklės ir gerklų apžiūrą;
  - 24.3.2. tracheostominio vamzdelio įterpimą ir pakeitimą;
  - 24.3.3. interpretuoti skubios pagalbos skyriuje atliekamų laboratorinių tyrimų rezultatus;
  - 24.3.4. paciento priežiūros ir higienos procedūras:
    - 24.3.4.1. paciento ir aplinkos dekontaminaciją;
    - 24.3.4.2. paciento izoliaciją ir personalo apsaugą;
  - 24.3.5. pradinį ir specializuotą gaivinimą;
  - 24.3.6. infuzoterapiją, įskaitant kraujo ir jo produktų lašinimą;
  - 24.3.7. veiksmus, užtikrinančius kvėpavimo takų praeinamumą bei kvėpavimą (spontaninį arba dirbtinį):
    - 24.3.7.1. uždėti kaukę;
    - 24.3.7.2. taikyti mechaninę ventiliaciją;
    - 24.3.7.3. taikyti alternatyvias kvėpavimų takų praeinamumo užtikrinimo priemones (laringinę kaukę, kitus viršgerklių įtaisus);
  - 24.3.8. sąmonės būklės vertinimą;
  - 24.3.9. galūnių ir stuburo imobilizaciją, tvarstymą;
  - 24.3.10. žaizdų tvarkymą: žaizdų ir minkštųjų audinių sužalojimų priežiūrą, žaizdų plovimą;
- 24.4. atpažinti prievartą prieš senyvus žmones, prieš vaikus ir jų nepriežiūrą, smurtą artimoje aplinkoje, seksualinę prievartą priėmimo-skubiosios pagalbos skyriuje;
- 24.5. taikyti specifines paciento stebėjimo ir priežiūros priemones greitosios medicinos pagalbos automobilyje pervežant pacientą.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija 188603472, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Lietuvos medicinos normos MN 160:2017 „Išplėstinės praktikos slaugytojas“ patvirtinimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2017-07-07 Nr. V-852
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Vizavimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Lina Leonavičiūtė
Sertifikatas išduotas	Lina Leonavičiūtė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2016-07-07 09:47:11
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2017-07-12 09:59:25
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SSC Qualified Class 3 CA, Skaitmeninio sertifikavimo centras LT
Sertifikato galiojimo laikas	2015-12-02 - 2017-12-02
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Aurelijus Veryga, Ministras
Sertifikatas išduotas	AURELIJUS VERYGA, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2017-07-12 10:32:18
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2017-07-12 10:32:59
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2017-03-30 - 2020-03-29
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Signa 2010 (1.2.0.v20140611-5583)
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metadata entry "Reception date" must be specified Metadata entry "Registration No. of the reception" must be specified Metadata entry "Receiver" must be specified Metadata entry "Index of the case (volume) the document is assigned to" must be specified Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2017-07-14)
Paieškos nuoroda	https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=96b1d63166cf11e7a53b83ca0142260e
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2017-07-14 01:26:03 TAIS